

πεδίο

πεδίο, το, ουσ. [<αρχ. πεδίον], το πεδίο· τομέας, ιδίως εμπορικός, επιστημονικός ή καλλιτεχνικός, όπου αναπτύσσεται κάποια δραστηριότητα: «στο πεδίο των καλών τεχνών υπάρχουν πολλοί και άξιοι καλλιτέχνες»·

- ανοίγεται πεδίον δόξης λαμπρό(ν), **α.** λέγεται θαυμαστικά για τη δυνατότητα που δίνεται σε κάποιον να δράσει δημιουργικά σε έναν χώρο και να μεγαλουργήσει: «τώρα που πήρε το πτυχίο του δικηγόρου, ανοίγεται πεδίον δόξης λαμπρόν». **β.** λέγεται ειρωνικά για άτομο που του δίνεται η δυνατότητα να προβεί σε σειρά παρανομιών: «τώρα που κατέλαβε αυτή τη θέση, μπροστά του ανοίγεται πεδίο δόξης λαμπρόν». Η φρ., ιδίως στη δεύτερη περίπτωση, σε χρήση από τους πολιτικούς·

- αφήνω ελεύθερο πεδίο, αποχωρώ από κάποιο τομέα δραστηριοτήτων, ιδίως εμπορικό, επιστημονικό ή καλλιτεχνικό, και επιτρέπω σε άλλον ή σε άλλους να ενεργούν όπως αυτοί νομίζουν σωστά, επιτρέπω πλήρη ελευθερία κινήσεων σε κάποιον ή κάποιους: «όταν βγήκε ο ανταγωνιστής μου στη σύνταξη, μ' άφησε ελεύθερο πεδίο μέσα στην αγορά». (Λαϊκό τραγούδι: κι **άφησα πίσω μου ελεύθερο πεδίο** και τις καλύτερες ευχές για σας τους δύο)·

- ελεύθερο πεδίο, χώρος, έκταση χωρίς κανένα επικίνδυνο εμπόδιο, χωρίς να ενεδρεύει κανένας κίνδυνος: «μόλις είδα ελεύθερο πεδίο μπροστά μου, το 'βαλα στα πόδια»·

- έπεσε στο πεδίο της τιμής, **α.** λέγεται σε περιπτώσεις που κάποιος σκοτώθηκε την ώρα που υπηρετούσε, που αγωνιζόταν για την πατρίδα του ή για κάτι ιερό: «στον αλβανικό πόλεμο έπεσαν πολλά παλικάρια στο πεδίο της τιμής». **β.** λέγεται σε περιπτώσεις που κάποιος πεθαίνει τη στιγμή που ασχολείται με κάτι που πάντα τον απασχολούσε πάρα πολύ: «ήταν ερωτιάρης ο γέρος, κι όταν έμπλεξε με μια εικοσάρα, δεν άντεξε η καρδιά του, τουλάχιστον όμως έπεσε στο πεδίο της τιμής όπως το ήθελε από πάντα»·

- οπτικό πεδίο, έκταση στην οποία βλέπει κανείς με το μάτι ή με οπτικό όργανο ό,τι υπάρχει: «το πλοίο βγήκε απ' το λιμάνι και σε λίγη ώρα χάθηκε απ' το οπτικό μας πεδίο || φύγε, σε παρακαλώ, από μπροστά μου, γιατί μου κλείνεις το οπτικό μου πεδίο»·

- πεδίο ασκήσεων, καθορισμένη περιοχή στην οποία εκπαιδεύονται μονάδες του στρατού (άρματα μάχης, πυροβολητές κ.λπ.): «το πεδίο ασκήσεων θεωρείται απαγορευμένη περιοχή»·

- πεδίο βολής, τοποθεσία κατάλληλα διαμορφωμένη για να ασκούνται οι στρατιώτες στη σκοποβολή: «ο αβ οδήγησε τους στρατιώτες του στο πεδίο βολής για την καθορισμένη τους άσκηση». (Λαϊκό τραγούδι: **ποια νυχτωδιά το φως σου έχει πάρει και σε ποιο Γαλαξία να σε βρω; εδώ είναι Αττική, φαιό νταμάρι, κι εγώ ένα πεδίο βολής φτηνό που ασκούνται βρίζοντας ξένοι φαντάρτοι**)·

- πεδίο δράσης, τομέας όπου ενεργεί, όπου δραστηριοποιείται κάποιος: «ήταν πολύ δραστήριος άνθρωπος, γι' αυτό βρήκε πεδίο δράσης στο εμπόριο»·

- πεδίο μάχης, **α.** χώρος, τοποθεσία όπου διεξάγεται μια μάχη: «στο πεδίο της μάχης κείτονταν δεκάδες νεκροί». **β.** χώρος όπου εκδηλώνονται έντονες διαφωνίες, αντιθέσεις ή αντιπαραθέσεις ανάμεσα σε άτομα ή σε ομάδες ατόμων: «κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού το κοινοβούλιο μετατράπηκε σε πεδίο μάχης»·